

مروری بر خواص گیاه دارویی باریجه از دیدگاه طب سنتی

خدیجه احمدی^۱، علی قادری^۲، قاسم رفیعی^۳، الهه میرزاده^۴، محسن حسینی^۵

۱. دانشجوی دکتری فیزیولوژی گیاهان زراعی، گروه زراعت و اصلاح نباتات، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شاهد

۲. دپارتمان مهندسی تولیدات گیاهی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه فنی و حرفه ای استان خراسان رضوی، ایران

۳. کارشناس تولیدات گیاهی، گروه زراعت، موسسه آموزش عالی کاشمر، کاشمر، ایران

۴. گروه فیزیولوژی ورزش، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه آزاد تهران، واحد تهران مرکزی، تهران، ایران

۵. کارشناسی ارشد، مهندسی محیط زیست، دانشگاه صنعتی اصفهان، اصفهان، ایران

چکیده

گیاه باریجه جزء گیاهان بومی ایران و از جمله گیاهان دارویی و صنعتی کشور می باشد که به دلیل کاربردهای مهم آن در طب سنتی و صنایع مختلف هر سال برداشت زیادی از آن صورت می گیرد. به دلیل روش های نامناسب در استخراج شیرابه آن، زمینه تخریب این گیاه فراهم شده و اقدامی برای حفاظت آن به عمل نیامده است. باریجه از خانواده چتریان و جنس کما می باشد. جنس کما به خاطر داشتن ترکیبات شیمیایی مختلف از جمله ترپنوئید کومارین ها، مخلوط استرهای عطری، اسیدها و الکل های ترپنی و سزکویی ترپن های لاکتونی مورد توجه هستند. کاربردهای سنتی گیاه دارویی باریجه در درمان بسیاری از بیماری ها و وجود ترکیبات گیاهی و دارویی ارزشمند در آن می تواند زمینه ای را برای کشف داروهای با منشاء گیاهی در تولید داروهای درمانی بوجود آورد. این گیاه در ایران به عنوان یک گیاه دارویی برجسته در تسکین دردها، درمان بیماری های داخلی و به عنوان ضد عفونی کننده زخم ها بسیار کاربرد دارد. با توجه به اهمیت گیاهان دارویی در عصر حاضر و لزوم شناخت همه جانبه آنها در جهت بهره برداری هر چه بیشتر، در مطالعه حاضر به جنبه های مختلف گیاه دارویی باریجه به عنوان یکی از گیاهان دارویی ارزشمند و مؤثر در طب سنتی پرداخته شده است.

کلمات کلیدی: اثر درمانی، باریجه، طب سنتی، صمغ